

6645 SAYILI TORBA YASA - BAĞ-KUR (4/1-b) BORÇLARININ SİLİNMESİ

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

Çalışmaları uzun süredir devam eden 6645 sayılı “İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 04.04.2015 tarihinde Mecliste kabul edilmişti. Cumhurbaşkanı`nın onayının ardından 23.04.2015 tarihinde Resmi Gazete`de yayımlanarak büyük bir kısmı yürürlüğe girmiş oldu.

Söz konusu Kanun, başlığından da anlaşılabilceği gibi özellikle iş sağlığı ve güvenliği konularına ilişkin olarak düzenlemeler içermektedir. Bununla birlikte bu konu dışında da pek çok önemli değişiklikler getirmiştir. Biz de bu konuda yapılan önemli değişiklikleri ele alacağız.

Bağ-Kur(4/1-b) Prim Borçlarının Silinmesi

Bağ-Kur(4/1-b) sigortalılarının en büyük problemlerinden birini hiç kuşkusuz aylık yüksek prim tutarlarının ödenmesinde yaşanan güçlük nedeniyle ortaya çıkan borçlar oluşturmaktadır. Bu nedenle 6645 sayılı Kanunun 56. maddesiyle bir düzenleme getirilmiştir(5510 s. Kanun geçici md. 63).

Kendi adına ve hesabına çalışan esnaf ve çiftçilerin, SGK`ya kayıt ve tescilleri yapıldığı halde, 01.05.2015 tarihi itibariyle 12 ay ve daha fazla süreye ilişkin prim borcu bulunanların, söz konusu prim borçlarını 01.05.2015 tarihinden itibaren 3 ay içerisinde ödememeleri veya ilgili kanunlarınca yapılandırmamaları halinde prim ödemesi bulunmayan sigortalıların borçları silinecektir.

Prim borcunun bir kısmının ödenmiş olması halinde, ödenen tutarın karşıladığı süre sigortalılık süresine eklenir; ancak ödenen tutarın yettiği süreden sonraki kısım silinecektir.

Ancak söz konusu borçların silinmesi nedeniyle bu prim borçlarının ait oldukları dönemler de sigortalılık süresine eklenmez. Görüldüğü üzere madde ile prim borçlarının yok sayılarak, bu sürelerin sigortalılık süresine eklenmesi durumu söz konusu olmayacak ve bu süreler prim gün sayısına eklenmeyecektir. Dolayısıyla da bu süreler borcu ödenmedikçe emeklilik hesabında dikkate alınmayacaktır.

Bu sürelerle ilişkin silinen bu borçlarla ilgili SGK tarafından takip yapılmaz, bu borçlar Kurum alacakları arasında yer almaz.

Sigortalılıkları prim borçları nedeniyle durdurulanlardan, 5510 s. Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında(Bağ-Kur) çalışmaya devam edenlerin sigortalılıkları bu maddenin yayım tarihini takip eden ay başı itibarıyla yeniden başlatılır(md. 56). Görüldüğü üzere 01.05.2015 tarihinden önce 12 ay ve üzeri prim borcu bulunanların bu borçları silinecektir. **Ancak 01.05.2015 tarihinden itibaren Bağ-Kur(4/1-b) kapsamında çalışmaya devam edenlerin sigortalılıkları tekrar başlatılacak ve bu dönemden sonraki borçları silinmeyecektir.**

Daha sonra bu borçların ödenerek ilgili sürelerin prim gün sayısına eklenmesi sağlanabilir mi?

Prim borçlarına ilişkin en önemli noktalardan biri de bu konudur. Çünkü kişiler, başlangıçta bu borçların silinmesinden memnun olmaktadır. Ancak daha sonra özellikle emeklilik vb. durumlarda bu sürelerdeki prim günlerine ihtiyaç duyulduğunda, bu süreler borçlanılmak istenmekte fakat bu defa borçlanma hakkı söz konusu olmadığı için mağdur olmaktadır.

Maddede bu sürelerin borçlanılma hakkı getirilmiştir. Sigortalı ya da hak sahiplerinin talep etmesi halinde durdurulan sigortalılık sürelerinin tamamı, talep tarihinde 5510 s. Kanununun 80 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden borç tutarı hesaplanarak ihya edilir. Görüldüğü üzere borç tutarı, borçlanma talep tarihindeki prime esas kazançta göre belirlenecek, gecikme cezası veya gecikme zammı vb. uygulanmayacaktır. Bu da sigortalı lehine bir durumdur.

Hesaplanan borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödedikleri takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Tebliğ edilen borç tutarının bu süre içinde tamamen ödenmemesi halinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu madde kapsamında ödenmiş olan tutarlar ilgilinin prim ve prime ilişkin borcunun bulunmaması kaydıyla faizsiz olarak iade edilir. İhya edilerek kazanılan hizmet süreleri borcun ödendiği tarihten itibaren geçerli sayılır.

Maddeye göre sigortalılıkları durdurulanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler hakkında 01.01.2012 tarihinden bu maddenin yürürlük tarihine kadar durdurulan süreler için genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaz.

Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

İlgili Kanuna ilişkin açıklamalarımıza takip eden yazımızda devam edeceğiz.